

har ydet disse en Understøttelse, som han maaskee senere selv vil komme til at beklage. Derfor som Theatret ikke er et nationalt Foretagende, da har det intetsomhelst Krav paa offentlig Understøttelse, og allermindst har det noget Krav paa communal Understøttelse. Et Theater kan være en berettiget Ting fra Statens Standpunkt, men et communal Theater, der skal være Bærer af den nationale Litteratur og Kunst, er en Absurditet. Et Theater er ikke et Middel til at fremhjælpe Kunsten, det er ikke et Middel til at ophjælpe Litteraturen; det er ligefrem en Betingelse for hele den dramatiske Litteraturs Eksistens. Uden dette Theater, understøttet og baaret af Staten, vilde den danske Litteratur aldrig være kommen til at kjende Dehleschlæger eller Herz, Heiberg eller Hostrup. Betingelsen for, at der overhovedet i et Land kan udvikle sig det, der overalt mellem civiliserede Folkelag ansees for at være Blomsten af den aandelige Kultur, Betingelsen herfor er, at der eksisterer et virkeligt Theater, der er i Stand til at stille sig Kunsten, og ikke Indtægten som Formaal. Det hele Standpunkt, hvorpaa man efterhaanden er bleven bragt med Hensyn til det kgl. Theater, er dette at flyde Kunsten til Side og Indtægten frem, og den Bestræbelse, der gjør sig gjældende hos den nuværende Bestyrelse for det kgl. Theater, hvilken den høitærede Kultusminister har ydet en høj Grad af Paasjænnelse, denne Bestræbelse er at faae Budgettet til at slaae til — det saaer saa gaae med Kunsten, som det kan. Jeg siger ikke dette som en Breidelse mod den nuværende Theaterbestyrelse; thi den er bleven trængt og breven dertil gienem en Række af Aar; men jeg siger kun, at naar det først er kommet dertil, at det for et Theater ikke gjælder om at arbejde i Kunstens Tjeneste, at præstere den høist mulige Grad af Kunst, men at tjene det største mulige Quantum Penge, saa ophører egentlig dermed al Opforbring for Staten til at træde til. Statens Tilsiud og Statens Hjælp kan kun retfærdiggjøres under den Forudsætning, at der ved et Theater virkes for det høieste Udtryk af Kunsten, og ikke for den størst mulige Indtægt. Jeg skal ligeoverfor den Stemning, som jeg desværre veed, at der fin-

des, ikke gjøre noget Forsøg paa at overbevise ærede Medlemmer, jeg skal indskrænke mig til at nedlægge fra min Ansøielses Standpunkt en meget bestemt Protest imod den Vej, som man agter at følge, og navnlig skal jeg nedlægge den allerbestemteste Indsigelse mod det Forslag, som hele Udvalget har stillet under Nr. 46, hvorved det foreslaaer en Nedsettelse fra $\frac{1}{3}$ til $\frac{2}{3}$ af enhver Lønningssum, der maatte blive vacant, og derhos vil have tilføjet, at „ved Theatret og Capellet kan i Aarets Løb ingen ny fast Ansættelse finde Sted.“ Dette Forslag hviler efter min Overbeviisning paa en fuldstændig Misforstaaelse af den hele Stilling. De Herrer behøve ikke at see sig langt omkring for at komme til den Erfaring, at i den senere Tid have Kunstnerne i de forskjellige Grene forstaaet efterhaanden at tilegne sig den dem med Rette tilkommende Andeel af de materielle Fordele. De behøve kun at see, hvad der hvert Nieblit kommer frem om de høie Lønninger, som bevilges ved næsten alle Theatre i Verden. Jeg vil erindre om, hvilke overordentligt store Summer, der betales f. Ex. til Sangere, der jo ere i det heldigst stillede Tilfælde, at de kunstneriske Midler, hvorover de raade, ikke ere knyttede til et enkelt Land eller et enkelt Sprog, men have Borgerrret over hele den vide Verden. At drage en Parallel mellem de Lønninger, som ved vort Theater gives til Sangere og Sangerinder, og dem, der ydes ved andre Theatre — jeg taler ikke om de store Theatre i London og Paris, men om dem i tilsvarende Bys som Kjøbenhavn —, at drage en saadan Parallel vilde ligefrem give Enhver Overbeviisning om, at de Lønninger, som vi her have, ere overordentligt lave. Men, selv om vi ville holde os til de Grene af Kunsten, der ligefrem ere knyttede til Folket og Sproget, vil jeg bede de Herrer erindre, at ved Siden af det privilegerede og af Staten understøttede kongelige Theater, bestaaer der nu forskjellige andre Scener i vort Land, i selve vor Hovedstad, der ere i Stand til at byde dygtige Skuespillere langt bedre Lønningsvilkkaar end dem, de kunne opnaae ved det kongelige Theater. Men een stor Fordeel har det kongelige Theater hidtil været i Stand til at byde de Skuespillere og Kunstnere, som have taget Tjeneste hos det, og denne